

PROTOCOL

privind asigurarea asistenței religioase ortodoxe în Sistemul Administrației Naționale a Penitenciarelor

I. PĂRȚILE

Administrația Națională a Penitenciarelor, cu sediul în strada Maria Ghiculeasa nr. 47, reprezentată prin domnul comisar șef de penitenciare Marian Dobrică, director general,
Patriarhia Română, cu sediul în București, Dealul Mitropoliei nr. 25, reprezentată prin Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop Vicar Patriarhal.

II. CADRUL GENERAL

Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase reprezintă unul dintre drepturile fundamentale ale cetățenilor români, iar facilitarea acordării asistenței religioase în unitățile din sistemul administrației penitenciare este garantată de art. 29 din Constituția țării.

Asistența religioasă ortodoxă constituie, alături de educație, instruirea școlară și formarea profesională, una dintre coordonatele proiectului individualizat de recuperare psihosocială, care contribuie atât la dezvoltarea individuală a persoanelor aflate în executarea unei sancțiuni privative de libertate, cât și la reintegrarea socială a acestora. Unul dintre obiectivele Administrației Naționale a Penitenciarelor îl constituie alinierea la standardele europene în domeniu și armonizarea legislației execuțional penale românești cu legislația europeană.

Acordarea asistenței religioase ortodoxe în penitenciare constituie o îndatorire pastoral-misionară a Bisericii Ortodoxe Române, întemeiată pe învățătura, tradiția, canoanele și legiuirile ei bisericești.

Biserica Ortodoxă Română se poate implica în activități ce au ca finalitate creșterea șanselor de incluziune socială a persoanelor private de libertate.

III. CADRUL LEGAL

Actele normative care reglementează activitatea părților sunt:

1. *Constituția României;*
2. *Hotărârea Guvernului nr. 1849/2004 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare;*

3. *Ordinul ministrului justiției nr. 2003/C/2008 pentru aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Administrației Naționale a Penitenciarelor*, cu modificările și completările ulterioare;

4. *Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici din Administrația Națională a Penitenciarelor*, cu modificările și completările ulterioare;

5. *Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*, cu modificările și completările ulterioare;

6. *Hotărârea Guvernului nr. 1897/2006 pentru aplicarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*, cu modificările ulterioare;

7. *Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, cu modificările și completările ulterioare;

8. *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române* recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2008;

9. *Ordinul ministrului justiției nr. 610/C/2006 referitor la Regulamentul privind asistența religioasă în locurile de deținere*;

10. *Ordinul ministrului justiției nr. 2199/C/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare*.

IV. OBIECTIVUL GENERAL

Protocolul se încheie în scopul asigurării asistenței religioase a persoanelor aflate în custodia unităților din sistemul administrației penitenciare, la cererea acestora, în vederea asigurării condițiilor exercitării libertății de religie pe perioada executării pedepsei, precum și în vederea creșterii șanselor de reintegrare socială, comunitară și familială, precum și asistența moral-religioasă a angajaților, elevilor, studenților și cursanților din sistemul administrației penitenciare și a instituțiilor de învățământ și formare de profil.

V. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚILOR DE ASISTENȚĂ RELIGIOASĂ

Art. 1 Asistența religioasă ortodoxă se realizează în baza principiilor și a normelor stabilite de Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, cu respectarea legislației specifice sistemului penitenciar.

Art. 2 Activitățile de asistență religioasă ortodoxă din sistemul penitenciar românesc sunt coordonate de către un preot care își desfășoară activitatea în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor și are în responsabilitate întreaga activitate desfășurată de preoții ortodocși în așezămintele de deținere.

Art. 3 Încadrarea preotului coordonator se face în baza prevederilor legislative privind selecția personalului din Administrația Națională a Penitenciarelor, cu acordul scris (binecuvântarea) Patriarhului României.

Art. 4 Asistența religioasă ortodoxă în locurile de deținere este asigurată de către preoții angajați în condițiile Legii nr. 293/2004 privind statutul funcționarilor publici din Administrația Națională a Penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare sau, în caz excepțional, încadrați prin convenții civile, cu acordul scris (binecuvântarea) episcopului din zona de jurisdicție a penitenciarului.

Art. 5 Spațiile (capele, biserici) sfințite de către Biserica Ortodoxă Română nu pot fi folosite pentru alte activități sau de către alte culte sau asociații religioase fără acordul scris al Centrului Eparhial.

Art. 6 Preoții încadrați în unitățile din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor își desfășoară activitatea potrivit relațiilor de subordonare stabilite prin statutul de organizare al fiecărei unități penitenciare, sunt coordonați de preotul capelan din administrația centrală, respectând principiul „ierarhiei organizatorice și funcționale” în conformitate cu art. 5 lit. g) din

Legea nr. 293/2004 și se află sub ascultare *spiritual canonică* față de chiriarhul locului, iar în caz de depunere din treaptă sau caterisire, care duc la pierderea calității de preot, se vor aplica dispozițiile legale în vigoare, referitoare la încetarea raporturilor de serviciu/ contractului individual de muncă.

Art. 7 Atribuțiile preotului încadrat în așezămintele de detenție sunt următoarele:

a) organizează și desfășoară servicii religioase specifice cultului ortodox, precum și activități de catehizare a persoanelor private de libertate în bisericile și capelele de penitenciar sau în spațiile destinate activităților religioase în cadrul penitenciarului;

b) desfășoară activități cu caracter religios cu persoanele private de libertate, conform rânduielilor bisericești și poate să ofere persoanelor private de libertate cărți și obiecte de cult;

c) desfășoară programe și activități de educație moral-religioasă, etică și civică, de consiliere specifică și de cultivare a aptitudinilor artistice ale persoanelor private de libertate, organizează și coordonează activități de stimulare aptitudinală/vocațională, adresate persoanelor private de libertate (pictură bisericească, cor religios, revistă moral-religioasă etc.), având acordul de participare al acestora, acordând o atenție deosebită categoriilor vulnerabile de persoane private de libertate (minori, tineri, femei) și celor cu nevoi speciale (nevizitați, cu risc pentru siguranța penitenciarului, cu pedepse mari sau condamnați la detenție pe viață);

d) stabilește, la solicitarea persoanelor private de libertate, legături cu mediul de suport al acestora (familia sau alte persoane care pot contribui la realizarea acestui scop), cu preoții din parohiile de domiciliu ale persoanelor aflate în stare privativă de libertate;

e) contribuie la organizarea de ieșiri în comunitate sau, după caz, organizează ieșiri în comunitate cu persoanele private de libertate;

f) colaborează cu personalul specializat în educație și asistență psihosocială, precum și cu reprezentanții serviciilor de probațiune, în derularea programelor de pregătire pentru liberare;

g) asigură consiliere duhovnicească, la cerere, personalului din cadrul unităților subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor.

VI. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

Administrația Națională a Penitenciarelor:

Art. 8 Asigură, în fiecare unitate de detenție, un spațiu care să permită acordarea asistenței religioase persoanelor private de libertate de confesiune ortodoxă.

Art. 9 Asigură condițiile necesare pentru ca persoanele private de libertate să poată participa la activitățile religioase specifice.

Art. 10 Nu permite imixtiunea administrației locului de detenție în conținutul programelor religioase.

Art. 11 Asigură, prin evaluatorii desemnați, evaluarea anuală a activității preoților angajați în așezămintele de detenție, avizarea fiind asigurată de coordonatorul preoților de la nivelul administrației centrale, respectând principiul „ierarhiei organizatorice și funcționale” în conformitate cu art. 5 lit. g) din Legea nr. 293/2004.

Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române:

Art. 12 Desemnează reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române care să participe la activitatea de elaborare a proiectelor de acte normative și a programelor privind domeniul reintegrării sociale a persoanelor private de libertate.

Art. 13 Cooperează la implementarea programelor de reintegrare socială a persoanelor private de libertate.

Art. 14 Asigură evaluarea anuală a activității preoților angajați în așezămintele de detenție, în colaborare cu coordonatorul preoților din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Art. 15 Facilitează și contribuie la perfecționarea profesională continuă a preoților din sistemul administrației penitenciare.

Art. 16 Informează ANP privind organizațiile neguvernamentale din domeniul asistenței sociale, care funcționează în cadrul și cu binecuvântarea Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 17 În cazuri excepționale, desemnează, în unitățile de detenție care nu au preot angajat, un preot, care să desfășoare activități religioase, pe bază de contract de prestări servicii, în beneficiul persoanelor private de libertate. Pe perioada concediilor, preotul angajat este suplinit de un preot desemnat de Centrul eparhial.

Obligații comune:

Art. 18 Colaborează în vederea inițierii de proiecte și programe comune, care au drept scop creșterea șanselor de reintegrare socială, comunitară și familială a persoanelor private de libertate.

Art. 19 Implică membrii celeilalte părți semnatare în grupuri de lucru, seminarii și alte reuniuni, care au drept scop dezbateră și definirea direcțiilor de acțiune din domeniul reintegrării sociale a persoanelor care execută sancțiuni privative de libertate.

Art. 20 Asigură celeilalte părți semnatare accesul la lucrări de specialitate, materiale documentare și date statistice, în vederea realizării unor demersuri recuperative eficiente.

Art. 21 Promovează, în mod obiectiv, imaginea celor două instituții, precum și activitățile desfășurate, în vederea informării corecte a opiniei publice.

Art. 22 Responsabili cu respectarea derulării prezentului *Protocol* și facilitarea schimbului de informații în scopul asigurării bunei desfășurări a asistenței religioase sunt coordonatorul preoților capelani din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor și consilierul coordonator al Sectorului Social – Filantropic din cadrul Patriarhiei Române.

VII. DISPOZIȚII FINALE

Art. 23 Prezentul *Protocol* se încheie pe perioadă nedeterminată.

Art. 24 Toate litigiile care pot apărea din aplicarea prezentului *Protocol* se vor rezolva pe cale amiabilă. Prezentul protocol poate fi modificat sau completat cu acordul scris al ambelor părți.

Prezentul protocol s-a încheiat astăzi 26.03.2013, în două exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte semnatară.

**Administrația
Națională a Penitenciarelor**

Director general,
Comisar șef de penitenciare
Marian DOBRICĂ

**Patriarhia
Bisericii Ortodoxe Române**

**Episcop Vicar Patriarhal
PS VARLAAM PLOIEȘTEANUL**

Avizat,

Direcția Contencios și Elaborare
Acte Normative

Director

Comisar șef de penitenciare,
Manuela PIELEANU

Direcția Reintegrare Socială

Director

Subcomisar de penitenciare
Ioana Mihaela MORAR

Preot

coordonator
Florin SMARANDI

Avizat,

R. Corduneanu
Vicar Administrativ Patriarhal
Pr. Ionuț-Gabriel CORDUNEANU

Sectorul social-filantropic
Consilier Patriarhal Coordonator
Pr. Cornel Ilie
Pr. Cornel ILIE